

01 Број: 301
Београд 12.12.2025.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Милица Ђурђевић Стаменковски, Министар

ПРЕДМЕТ: Најважнији захтеви СССС у вези Нацрта закона о радној пракси

Поштована госпођо Ђурђевић Стаменковски,

Савез самосталних синдиката Србије је са великом пажњом и уважавањем размотрио Нацрт закона о радним праксама, који је Министарство доставило у поступку јавне расправе. У духу конструктивног социјалног дијалога и сарадње, доставили смо наше предлоге и сугестије ради унапређења текста Нацрта.

Као најзначајније предлоге и захтеве СССС у циљу побољшања положаја практиканата и обезбеђивања квалитета радне праксе, издвајамо следеће:

1. Плаћање практиканата

Тренутно члан 22 прописује накнаду која „износи најмање 60% основне зараде“, „за исте или сличне послове код послодавца“.

Сматрамо да је овакво решење неодрживо и неправично, јер:

- послодавци се најчешће позивају на „пословну тајну“ и не откривају висину основне зараде;
- практиканти, као лица без искуства, нису у позицији да преговарају;
- овакво решење отвара простор за злоупотребе и потцењивање вредности рада.

СССС сматра да накнада треба да буде везана за **минималну зарату** као једини транспарентан и јаван параметар.

Због тога предлажемо да се на крају става 2 дода израз: „...а не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом.“

Став 2 би тада гласио:

„Висина накнаде из става 1. овог члана износи најмање 60% нето основне зараде за исте или сличне послове код послодавца, а не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом.“

2. Обавештавање и консултовање представника запослених — члан 29

Предлажемо следећи текст:

„При утврђивању услова за обављање радне праксе из члана 12. овог закона, послодавац је дужан да обави консултације са синдикатом код послодавца, односно са изабраним представником запослених.“

„На захтев синдиката, односно изабраног представника запослених, послодавац је дужан да достави податке о броју практиканата и занимањима у којима се радне праксе обављају код послодавца.“

Образложење:

Ова формулација је усклађена са праксом социјалног дијалога, стандардима ЕУ, принципима ЕТУС-а и Законом о раду, где су консултације у одређеним поступцима обавезне. Увођење обавезе консултација пре доношења одлуке је логично, оправдано и спречава могуће злоупотребе.

3. Додавање новог члана – Право на синдикално удруживање

„Практикант има право да се учлани у синдикат, у складу са законом и статутом синдиката.“

„Остваривање права на синдикално организовање не може бити основ за стављање практиканта у неповољнији положај, отказивање уговора о радној пракси, ограничење права или било какву врсту дискриминације.“

Образложење:

Право на синдикално организовање је темељно људско и радно право, у складу са:

- Конвенцијом МОР бр. 87,
- Конвенцијом МОР бр. 98,
- праксом Одбора за слободу удруживања (CFA/MOR),
- чланом 194 Устава Републике Србије.

Ова права припадају свим радницима, укључујући и лица у транзиционим, привременим или обличним облицима рада. Омогућавање практикантима да се синдикално организују повећава њихову заштиту, јача транспарентност и спречава злоупотребе, без икаквог додатног оптерећења за послодавце.

4. Члан 20 — брисање дела „и одговорности за штету“

Предлажемо брисање израза: „...и одговорности за штету.“

Образложење:

Практикант је лице на обуци, а не запослени који самостално обавља послове. Ради под надзором ментора и нема ниво стручности, искуства и самосталности који су предуслов да би сносио одговорност као радник.

Увођење материјалне одговорности:

- отвара простор за злоупотребе (стављање на терет високе штете),
- погађа најрањивије групе (укљ. малолетне практиканте),
- може се користити за притисак и уцену,
- није у складу са европским стандардима и ставовима ETUC-а,
- **супротно је пракси МОР-а (CFA) која сматра да лица на обуци не могу бити третирана као запослени у погледу санкција.**

Циљ радне праксе је обезбеђивање знања и безбедан улазак младих у свет рада — а не преношење ризика рада на лица која тек уче. Брисање ове одредбе осигурава јасност прописа и спречава злоупотребе.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК
Зоран Михајловић